

Söndagen den 26e januari kom och med den Burns Supper som sig bör vid den här tiden på året, jag anländer i god tid tungt lastad med starkvaror till TWS baren, det här är första gången jag bär ansvaret för drycken till mat och kaffe under Roberts födelsedagskalas, å jag måste säga att jag är aningen orolig för att allt skall gå väl, det vore ju katastrof om baren sinade under kvällen.

Jussi blandar basen till fördrinken i två stora karaffer som Anita och Anne-Marie noggrant portionerar i höga glas medan Gösta fyller upp 140 st whisky och Portvins glas å för denna behjärtansvärda gärning blir han utsedd till Master Filler senare under kvällen.

I år slog vi all tiders rekord med 70 anmälda, dock två sjuka så 68 gäster hittade plats i god tid i matsalen för med så många deltagare är den första punkten i programmet Assembly in the Lounge ogenomförbar, gästerna fick sin fördrink och köpte öl och vin efter behag å försvann in i matsalen på helt egen hand och the Piper Mats Sjöström fick följa de sista in i matsalen i år och får the Pipers Toast efter välförtjänt musicerande.

Vår ständige ceremonimästare Anders Gjörning är givetvis på plats i år också och läser den skotska bordsbönen the Selkirk Grace.

Kvällen fortsätter programenligt med hönssoppa och ordförandens välkomstal och resumé av det gångna året innan kvällens höjdpunkt, Piping in the Haggis och Anders Gjörling hade svårt att dölja sin stolthet när han deklamerade Address to the Haggis och sedan äntligen kunde bryta tystnaden och berätta historien om djuren vi fällt.

Som ni säkert vet om ni läst mitt referat av Burns Supper från 2019 så har jag, med viss skepsis blivit upptagen, fortfarande som lärling förstås, i den trängre mycket exklusiva kretsen av nordiska så väl som internationella haggisjägare vilket jag är outhärligt stolt över, vad som framkommit under året är att jag fortfarande har massor kvar att lära om detta mytiska djur. Få känner till dess existens och än färre har sett ett levande exemplar, det finns nästan ingen forskning eller nedteckningar i ämnet och det jag fått veta och lärt är i stort sett via historier som åldrade jägare berättar sinsemellan samt de erfarenheter jag tillägnat mig under förra årets och årets jakt.

De som känner mig vet att jag inte har särskilt mycket till övers för datorer och internet men jag måste medge att ny teknik har sina fördelar emellanåt.

Döm om min förvåning när jag kort efter publiceringen av Burns Supper 2019 med den historiska berättelsen om den nu bortglömde Archibald William Liwingstone och referatet av vår jakt i Syrien blir kontaktad av en norrmann som sade sig ha uppgifter som skulle intressera mig.

Mannen i fråga visar sig vara professor vid fakulteten för humaniora på Universitetet i Tromsø, Trond Arne Bjørlien å tillika framstående forskare i folkvandringarna i Norden.

Upprymt berättar han för mig att universitetet studerat effekterna av klimatförändringarna på isen i nationalparken Saltfjellet-Svartisen några mil sydost om Lofoten och då funnit ytterst väl bevarade hållristningar där isen dragit sig tillbaka.

Jag lät säkert lite avvaktande för en upprymd norrman är svår att ta på något större allvar, Trond Arne envisas dock å mailar mig helt nytagna bilder på ristningarna vilka föreställde bytesdjur så som val och klövvilt men även mindre djur... däribland något som inte gick att ta miste på, här finns mycket detaljerat återgivna haggisdjur, dock mycket mindre än de man ser nuförtiden, raggiga å med väl utvecklade hörntänder.

Sannolikt har de funnit belägg för urhaggisens existens som nu fått arbetsnamnet Nordisk Sabeltandad Dvärghaggis, med denna sensationella upptäckt ställs allt vi hittills känt till om djuret på ända.

Med största sannolikhet stammar det skotska haggisdjuret från nordnorden, och förklarar även runorna på flera tidiga nordnorska vikingastenar som talar om att man fått "hagra riset" ombord på långskeppen och därmed "lidit torra horn", det vill säga att detta djur som är extremt skyggt och lättskrämt ändå lockats ombord på långskeppen av vittring från kaggar och skinn med alkoholhaltig dryck å man kan tänka att de lätt kunde gömma sig bland last i för och akterskeppen där de kunde hålla sig väl försörjda med dryck.

I de skrivna källor som finns säger man att det skotska djuret kommer från Orkneyöarna och de inre Hebriderna vilket är högst troligt men de har inte uppstått där av sig själva... de har givetvis kommit dit med vikingarnas långskepp.

Vi vet att vikingar seglade både till Island, Grönland och längre än så å med de uppgifter som kommit i dagen under året år det inte svårt att tänka sig att djuret spridits och anpassat sig till en rad olika biotoper.

Det här var givetvis spännande nyheter så TWS lilla jaktlag bestående av Anders Gjörling, Juhani Hakkarainen och jag själv Anders Svantesson sätter genast igång att samla information rörande en eventuell "Ishaggis".

Först ut var Island där man skulle kunna tro att djur hade etablerat sig men här hittar vi inte direkt några belägg för att det skulle finnas någon kvarvarande population, där emot på Grönland får vi relativt snabbt napp, en gammal fiskare och säljägare vet att berätta om den Grönländska ishaggisen.

Grönland skulle visa sig bli en riktig utmaning, världens största (2 166 086 kvadratkilometer) och samtidigt mest glesbefolkade ö mellan Norra Ishavet och Atlanten, över tre fjärdedelar är ständigt täckt av is.

Historiskt vet man att regionen var folktom när vikingar bosatte den södra delen av ön, omkring år 875 går Gunbjörn, son till Ulf Kråka iland på östra Grönland och kallar det Gunbjörnsskär och år 982 flyr Erik Röde från Island och går iland på öns sydvästkust, om inte förr så var ishaggisen introducerad på ön då Leif Eriksson kom seglande för att kristna befolkningen på 1000 talet då nedteckningar av gamla legender gör gällande att bara en bråkdel av nattvardsvinet återstod vid framkomsten till Grönland, senare under 11 och 1200 talet blomstrade den norska bosättningen som mest med uppemot 4000 invånare.

Anders och Jussi flyger under våren till huvudstaden Nuuk och fortsätter med båt rakt väster ut till en näst intill övergiven bosättning som heter Kangeq för att intervjua den gamle, nu helt blinda å halvdöva inuiten och före detta säljägaren med ett totalt outtalbart namn, det tar några dagar extra då tolk får rekvireras för tillika med namnet kan ingen utsocknes begripa vad gubben sitter och muttrar.

Å visst hade han mängder att berätta om livet förr på Grönland men alla observationer av djuret ifråga visar sig vara från början av 40 talet, de åker även ut och inventerar de områden som den gamle pratat om utan att se skytten av ett spår ens.

Väl hemkomna är de på vippen att ge upp försöken då vi finner uppgifter om den danske polarforskaren Ludvig Mylius-Erichsens grönländsfärd mellan åren 1902 till 1904, det är ett långskott men värt att utforska.

I en senare expedition ledd av samme man 1906-08 möts Knud Rasmussen och Peter Freuchen som 1910 upprättar en handelsstation tillsammans i den lilla bosättningen Thule på grönländska nord väst kusten.

Den 6e april 1912 startar Knud och Peter en ny expedition, de kom att korsa Grönlands Glaciär tre gånger tillsammans med två grönländare för att göra efterforskningar efter Mylius-Erichsens dagboksanteckningar och skaffa upplysningar om hans uppsökare Mikkelsen och Iversens öden och något fann de uppenbarligen.

Avskrifter av dagböckerna de fann har nu efter hårt och enträget arbete av Anders och på vägar jag inte här kan gå närmare in på kommit i våra händer och avslöjar de mest fantastiska upptäckter.

Det visar sig att Mylius-Erichsens lokaliserat en djup grotta som uppstått av seismisk aktivitet i den underligande berggrunden ca 2000 meter under glaciären och här fanns stycken i anteckningarna som låter mycket lovande.

Som ni förstår är positionen för ingången till grottan vagt angiven i avskrifterna så Anders har fått räkna på kompasskurser och dagsmarscher för att kunna ringa in ett område och därefter hör han av sig till vår norske vän i Tromsø.

Under sommaren kontakter universitetet NASA under förevändningar om klimatforskning för att få koppla upp sig mot amerikanska satelliter som kan mäta densiteten på is från hög höjd i ett begränsat mätområde, Anders flyger upp till Nordnorge, med sig har han nyutvecklade A.I. program som kan processa mätdata från satelliterna på ett helt nytt sätt och på så vis lyckas fastslå den exakta positionen till den igensnöade ingången till grottan.

Det här är i högsta grad känsliga och näst intill hemligstämplade uppgifter, det var därför Anders kvällen den 26e drar rövarhistorien om isbjörnen med haggis mellan tänderna och förlade grottans position till Nordpolen i stället, allt för att ingen annan än vi skall känna till dess verkliga position, jag har dock övertalat honom att få släppa dessa närmare uppgifter för dess vetenskapliga värde skull.

Efter nyår var utrustningen packad och vi flyger alla tre till staden Nuuk och därifrån med båt till Qaanaaq inuitbyn som kanske mest är känd för sitt totala alkoholförbud 2007 efter ett okontrollerat superi under många år.

Vi var tvungna att söka en hel skokartong full med tillstånd för att få föra in "betet" för jakten (officiellt som rengöringsmedel för mätinstrument) och möttes mer än en gång av tvivel på våra avsikter.

Vilade några dagar på byns enda hotell innan vi lastar utrustningen i en helikopter (hundspann lät jättebra men var också ett ljud) som vi chartrat från den närbelägna amerikanska flygbasen i Thule byggd 1953, inte sett med blida ögon på orten då det fortfarande finns ont blod hos inuitbefolkningen från byarna Pituffik och Dundas som fick två dagar på sig att flytta norrut till Qaanaaq för att ge plats för basen.

Eftersom det är ständigt natt så här års mellan 70e och 80e breddgraden på norra halvklotet kan vi jobba ostört med vår "klimatforskning" och det första blir att sätta upp base camp sen tar det lite över tre dagars hårt arbete med hackor och snöskyfflar innan vi når gången in till grottan, den kvällen firas det med varsin mugg "rengöringsmedel".

Dag 4 börjar vi nedstigningen, gången lutar brant nedåt, lugnt och metodiskt förankras linor till våra selar i gångens vägg, gör regelbundna stopp för mat, vila och sover till och med några timmar, gången vidgas efter hand som vi kommer djupare ned i isen och de varma ytterplaggen kan lämnas halvvägs, när de känsliga höjdmätarna indikerar att vi närmar oss urberget slår vi om våra pannlampor till infrarött och sätter på oss night vision glasögon innan vi fortsätter.

De sista två andra metrarnas nedstigning blir problematisk då tunnelns golv enbart består av isblock som kantrat huller om buller, troligen på grund av friktionen mot berget då glaciären rör sig å när vi tittar upp möts vi av ett blågrönt kallt ljus vilket förstärks ordentligt i våra glasögon till en ända vit vägg.

Jussi är den som går först å jag hör hur han flämtar till då han fått av sig glasögonen och blir stående blickstill, Anders ger ifrån sig ett halvt kvävt utrop å när jag skjuter upp mina glasögon i panna förstår jag varför de stannat upp.

Framför oss öppnar vida is salar upp kristallklara vattensamlingar och på berget växer täta ormbunkebestånd, svampar på långa stjäklar å fluffig lav som sprider ett fluorescerande ljus som reflekteras i väggar och tak som högst uppskattningsvis 50 meter ovanför våra huvuden och det allra bästa ett myller av betande haggisar ovetandes om vår närvaro.

Något jag direkt lägger märke till är att den grönländska ishaggisen har en egen lysande rand utefter sidorna, förmodligen använder den ämnen i laven den betar till att producera eget ljus, ögonen är stora som på ett spökdjur och hörntänderna markerade, alltså inte helt tillbakabildade som på de skottska kusinerna vilket stärker teorin om den nordiska anfadern.

I stundens allvar tappar jag min handlampa framför mig och den slår på när den träffar en iskant å en skarp ljusstråle skär igenom grottans milda ljus, haggisarnas ljuslinjer flammar upp i rött och det är borta i en blink, Jussi och Anders vänder sig mot mig å jag behöver inte vara tankeläsare för att förstå vad de tänker, det ända jag kan få ur mig är ett "hopsan" å ett fänigt leende...

Vi går in i salen och mäter temperatur syrehalt och luftfuktighet tar prover på vattnet och på växtligheten, när det vetenskapliga är undanstökad tillreds ett gömsle i en ormbunke dunge och sovsäckar bredds ut för några timmars vila. Det kommande dygnet tillbringar vi i gömslet för att observera djurens beteende, vi noterar bland annat att de rör sig moturs och så sakteliga utformar Anders en jaktstrategi, vi rullar fram stora stenbumlingar som ställs på högkant i en rad en bit utanför gömslet, i änden av raden med sten apteras betet och sedan återstår bara att vänta, notering att lägga till handlingarna är att smygande lätt nervösa djur inte lyser med sitt vanliga gulgröna sken utan med ett dämpat knappt synligt blått ljus vilket gör det lätt att antaga att ljusstrimman fyller en kommunikativ funktion.

Det tar timmar innan någon vågar sig fram, whiskyn utövar dock en obetvinglig lockelse på djuren, vi matar in dem några gånger och invagar dem i en falsk trygghet och ett präktigt rus innan vi låter fällan slå igen, när fina djur samlats runt skålarna tänder vi våra handlampor som står riktade mot betet vilket förblindar djuren för några sekunder samtidigt som de råkar i panik å springer i en halvcirkel rakt in i raden av stenar där vi sedan kan skrapa ihop vårt byte, strategin visar sig fungera perfekt och det går fort att fylla kylväskorna, när jag senare menade att Anders fått idén för fällan av min lilla fumlighet med handlampan tidigare förnekade han kategoriskt och vidhåller att det enbart rörde sig om gedigen erfarenhet å tankeskärpa.

Innan is salarna lämnas företas en kartografi över området som är större än först anat, vart efter isen rör sig över berggrunden smälter varma källor upp ny is som sedan kollapsar i den andra änden, processen har säkerligen pågått i hundratals år innan djuren hittat sin väg ner hit och har utvecklat en biotop med helt endemisk flora och fauna. Som sanna erövrare passar vi på att ta för oss av vad denna inneslutna värld har att erbjuda, varma bad, nystekt ishaggis med svampen som växer på berghällarna som visade sig vara riktigt aptitlig och även ha andra effekter på kropp och själ, hur lång tid vi spenderade här är inte gott att säga men till slut lyckades vi ta oss i kragen och återvänder till gömslet, kanske berodde uppbrottet på att vi nu känner till ödet som Mikkelsen och Iversen mötte.

Tungt lastade får vi ett styvt jobb att återvända upp till ytan på glaciären och med att skotta igen ingången till grottan. Glädjen över att ha ishaggis med sig hem till Burns Supper är givetvis stor men som vanligt är det svårt att få in kylväskorna i landet, det löstes med att sända dem till Tromsø Universitet som borrhärmar av Grönlandsis och sedan åka dit och hämta hem godsakerna.

Många av Telge Whiskysällskaps medlemmar har blivit riktiga kännare och under en rundfrågning på kvällen var alla ense om att köttet är slätare, elegantare och mer sublimt i smaken, som en biverkan har en del rapporterat att olika kroppsdelar kan glöda i mörker, en icke namngiven TWSare uppger att örönen nu lyser med sådan kraft att den icke namngivna hustrun kunnat få en blund i ögonen, men var inte oroliga om ni drabbats av någon biverkning, det bör gå över om några veckor hälsar Trond Arne ifrån universitetet.

Ja... det var årets jakt, oj vilket äventyr och vilket jobb som ligger bakom, i skrivande stund har jag svårt att se hur något kan toppa de två jakterna jag hittills varit med om, även om jag är ganska övertygad om att Jussi och Anders har fått upp spåret på en ny haggis att locka och fälla för nästa års kalas, denna kväll höjer vi i alla fall våra glas till ishaggisens ära i Toast to the Haggis.

Efter en ordentlig portion har herr Gjörling samlat sig för att gå vidare i programmet med punkten varför vi firar den skotska nationalskaldens födelsedag och han gör det både med hälsningar från kända namn i destilleribranschen och med sång och gitarrspel, båda till stor förnöjelse.

Sedan vidtar allsången vilket jag alltid brukar säga hör till sällskapets odiskutabla styrkor, så även denna afton, först ut är Robert Burns dikt My love is like a red, red rose, egenhändigt knyckt å tonsatt av vår egen Evert Taube, då heter den Min älskling du är som en ros.

Så vackert framfört att vi måste lugna sinnen med kaffe, tårta och portvin innan vi fortsätter med Amazing Grace och punkten Completion of Burns Supper.

Nu börjar en oro spridas i matsalen för i programmet återstår bara en punkt för kvällen, den när vi reser oss och tar varandras händer och sjunger Auld lang syne... det finns de i sällskapet som efter detta inte riktigt har tid att sätta sig igen utan får bråttom att vara först ut i garderoben men ikväll skulle detta straffa sig för varm om hjärtat av haggis och mustigt skotskt öl fattar Anders gitarren och drar av en rad legendariska bitar för den lilla tappra skaran som dröjt kvar och även om Burns Supper alltid är mycket trevligt blir detta lilla extranummer kvällens absoluta klo, tack Anders du är en sann entertainer.

Förutom vår Ceremonimästare Anders Gjörling och vår Master Piper Mats Sjöström finns här ett antal medlemmar, väl kända för en del, okända för andra, som i det dolda gör det här kalaset liksom provningarna vi håller möjliga och som jag tycker skall fram i ljuset och äras för sina insatser så ofta det går.

F.d. krögaren och sällskapets ständige sekreterare Juhani Hakkarainen som håller i lokal, mat, tillstånd och för-drink. Sten Benje, sammankallande ledamot i sällskapets programkommitté å tillika chef över glashanteringens samt ingår i möblering och dukningsteamet.

Gösta Hallin, ledamot i både styrelse och programkommitté samt Master filler och ingår i möblering och duknings-teamet. Där till kommer programkommitténs helt outhärliga Ladies Anne-Marie Ollén och Anita Jacobsson som dukar och håller ordning på oss andra.

Vi skall heller inte glömma lyfta fram våra medarbetare från Allatiders matlagare, denna afton bestående av från vänster Evelina Lindius, Malin Lindius och Lisa Zettervall som ansvarat för middagsborden och för mat och kaffebufféerna, ni drar ett jättelass trots detta alltid lika glada och hjälpsamma, jag tror övriga gäster den här kvällen instämmer när jag ger er ett stort tack för allt nedlagt arbete till trevnad för oss.

Hur det gick i baren? jo tack bra, tror jag, av den lite dyrare skotska Traquair ölen fanns inte en droppe kvar när två tredjedelar av sällskapet passerat som tur var fanns även ekfatslagrade Innis & Gunn vilka även de var slut när vi kommit till kaffet, en låda blandad whisky å cognac, en obruten låda vin och ett och ett halvt flak blandad svensk öl var det som fick följa med hem igen, detta gav dock värdefulla erfarenheter för framtiden, bara att ladda om och komma igen.

Referent: Anders Svantesson

Layout: Sten Benje

Foto: Gösta Hallin